

En hund er godkendt som hjælpemiddel

En handicappet borger har fået bevilget en servicehund til 150.000 kroner. Afgørelsen er den første af sin art og vækker glæde hos handicaporganisationer, som forventer flere ansøgninger.

LEVENDE HJÆLPEMIDDEL
MONA SAMIR SØRENSEN

For en handicappet person kan en specialtrænet hund være et lige så nødvendigt hjælpemiddel som en førerhund for en blind eller en rollator for en gangbesværet.

Det fastslår en afgørelse truffet af Ankestyrelsen i januar, som gav 64-årige Karl Vilhelm Nielsen medhold i, at hans hjemkommune, Ballerup, skal betale de cirka 150.000 kroner, det har kostet at anskaffe hans specialtrænede hund, Akeno.

Karl Vilhelm Nielsen har lammelser i benene som følge af polio og går derfor med benskiner og stokke. Det betyder, at han aldrig har armene fri. Hunden fungerer populært sagt som hans arme:

»Min hund bærer min taske til og fra bilen, til og fra arbejde og til og fra møder forskellige steder i byen. Tasken er fyldt med papirer og computer, og det betyder, at jeg kan passe mit arbejde uden at skulle tilkalde et menneske«, fortæller Karl Vilhelm Nielsen, som bor i Skovlunde.

Han kører hver dag til Hvidovre, hvor han arbejder som jurist i Danmarks Psoriasis Forening, og har desuden faste møder i Brøndby og andre steder i Storkøbenhavn.

Karl Vilhelm Nielsen har selv kørt sin sag, der startede for to år siden. Først ansøgte han sin hjemkommune, Ballerup, om at få bevilget servicehunden som et hjælpemiddel. Kommunen gav afslag, hvorefter Karl Vilhelm Nielsen ankede til Det Sociale Nævn, der behandler klager over kommuners afgørelser. Også her blev der givet afslag, men da sagen var principiel, fik han lov til at anke til Ankestyrelsen, som altså gav ham medhold.

»Det er jo dejligt at få ret«, konstaterer Karl Vilhelm Nielsen.

Afgørelsen betyder, at en servicehund nu er at anse som et hjælpemiddel under servicelovens regler om hjælpemidler, oplyser specialkonsulent Tina Hansen i Inderbyg- og Socialministeriets handicapkontor.

Den vil få stor betydning for andre handicappede, vurderer Danske Handicaporganisationer (DH):

»Servicehunden er nu anerkendt som kompenserende hjælpemiddel på linje med rollator, rullestol eller personlig hjælp. Dermed anerkender man, at en hund i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse for den handicappede, og det vil få mange af vores medlemmer til at søge og få en servicehund«, siger Stig Langvad, formand for Danske Handicaporganisationer, der repræsenterer 32 organisationer med i alt 320.000 medlemmer.

Selv er Karl Vilhelm Nielsen ikke i tvivl om, at bevillingen af servicehunden især skyldes, at han er erhvervsaktiv.

»Det spiller en meget stor rolle for afgørelsen, at jeg kan passe mit arbejde, selv om jeg går med to stokke og dermed har hænderne fulde«, siger Karl Vilhelm Nielsen.

Afgørelsen betyder altså ikke, at alle handicappede fremover kan få bevilget en servicehund, vurderer han.

»Det kommer an på personens aktivitetsniveau. Det er ikke nok, at hunden kan samle ting op, hente avisen i postkassen, åbne skabsdøre og døre, for det accepterer man ikke som en væsentlig hjælp«, siger Karl Vilhelm Nielsen.

Danske Handicaporganisationer (DH) deler vurderingen, men ikke uden en kritisk kommentar:

»Ankestyrelsen har truffet en fornuftig afgørelse i forhold til Karl Vilhelm Nielsen, men jeg deler hans vurdering, at den positive afgørelse skyldes, at han arbejder. Derfor er jeg også helt overbevist om, at personer med erhvervsarbejde vil blive bedre behandlet end dem uden arbejde, og det er diskrimination, for det er et objektivi behov, at man har brug for hjælp fra en servicehund«, siger DH's formand, Stig Langvad.

I det politiske landskab bliver afgørelsen modtaget med glæde:

»Det er en god nyhed og en god afgørelse, der støtter den handicappede i at passe sit arbejde. Det er en gevinst både for ham selv og for samfundet, så det kan jeg kun glæde mig over. Afgørelsen understreger, at vi har et godt velfærdssamfund, der tager sig godt af de svageste borgere«, siger Erling Bonnesen (V), som er formand for Folketingets Socialudvalg.

Det har dog taget borgeren over to år at vinde sagen efter diverse afslag.

»Sådan er det i et demokratisk samfund. Der er forskellige syn på fortolkningen af reglerne, og det er lige præcis det, vi har systemerne til. I den konkrete sag har borgeren brugt de demokratiske spilleregler, og de har fungeret«, siger Erling Bonnesen.

mona.samir@pol.dk

SKUFFETRÆK. Mette Nyrup har ikke behov for, at Sahva trækker skuffer ud for hende, men det er en af de færdigheder, Sahva har som servicehund, og den færdighed er Mette Nyrup forpligtet til at holde ved lige.

AF MED STRØMPEN. »Træk! Træk! Ja! Ja! Ja!«, lyder Mette Nyrups kommandoer med højere og højere stemmeføring til Sahva. »Da jeg fik hende for snart ti år siden, havde jeg ikke brug for hjælp til strømperne, men det har jeg i dag, så det er noget, jeg har lært hende i samarbejde med vores træner.«

DYGTIG HUND. »Du er den bedste«, roser Mette Nyrup sin servicehund, Sahva, som venter på sin belønning.

Sahva gør livet værd at leve

For 29-årige Mette Nyrup er servicehunden Sahva både en praktisk hjælp og en trofast livsledsager.

HARMONISK PARLØB
MONA SAMIR SØRENSEN
OG THOMAS BORBERG (FOTO)

Lige siden hun var en lille pige, har Mette Nyrup ønsket sig en hund. Men hun skulle blive 22 år, før hun fik sit ønske opfyldt.

Et foredrag i Spastikerforeningen om servicehunde fik hende på sporet. Mette Nyrup, som er spastiker, sad i salen med sin mor, og da foredraget var slut, blev de enige om at prøve at søge om en sådan hund. Det var i efteråret 2001.

Dengang gik Mette Nyrup med to krykstocke og var mere mobil end i dag, hvor hun sidder i kørestol det meste af tiden.

Hendes handicap var dog stort nok til, at Foreningen Servicehunde til Handicappede (STH) valgte at tildele hende golden retrieveren Sahva, som i dag hjælper med at trække strømperne af, hive tøjet ud af vaskemaskinen, samle ting op fra gulvet og bære hendes taske og papirer, når hun arbejder på sin ph.d.-afhandling på Københavns Universitet.

Mette Nyrup skulle igennem et særdeles grundigt interviewforløb med STH's folk.

»De stillede så mange spørgsmål, også om meget private ting. Det var lidt overvældende, og dengang tænkte jeg, at det jo bare er en hund«, fortæller Mette Nyrup, som Lørdagsliv besøger en mild solskinsdag i hendes lille rækkehus i Humlebæk, der indgår i et større boligkompleks for personer med bevægelseshandicap.

Mette Nyrup forstod dog hurtigt, hvorfor de to hundetrænere fra STH var så grundige: Det at blive hundeejer, ikke mindst af en specialtrænet hund som Sahva, er ikke for svæklunge.

»Man skal være klar til det store arbejde, der er forbundet med at have hunden, og man skal være indforstået med, at den skal lufte, uanset om det er minus 15 grader udenfor, eller om man selv er syg.«

Som hundebrieger er man forpligtet til at vedligeholde de 50 standardkommandoer, som servicehunden er trænet op til at kunne. Også selv om man ikke selv har brug for de kommandoer.

»Det duer jo ikke, at hunden kun kan de fem ting, som jeg har brug for. Tænk, hvis jeg fik allergi og skulle skille mig af med Sahva. Så ville en anden bruger få hende, og så er det vigtigt, at hendes kunnen er blevet vedligeholdt.«

STH's grundige research i startfasen bruges ikke blot til at vurdere ansøgeren, men også til at matche den rette hund med den rette bruger. Og det er lykkedes med duoen Mette og Sahva:

»Psykologisk ligner vi hinanden. Vi er begge rolige. Sahva er meget kælen, og jeg synes også, det er enormt hyggeligt at kæle med hende. Hun knytter sig meget

til mig, og det har jeg rigtig meget brug for, fordi jeg skal kunne styre hende med stemmen, da jeg ikke har mange kræfter. Vi er enormt gode til at samarbejde«, fortæller Mette Nyrup, som bogstaveligt talt lyser op, når hun taler om sin hund.

Hun er ikke dårligere, end at hun nok kunne klare de praktiske gøremål i boligen uden Sahvas hjælp, fortæller Mette Nyrup.

Men aflastningen, når Sahva for eksempel hjælper med at trække strømperne af, gør, at Mette Nyrup slider mindre på sin krop. De spastiske lammelser har medført slidigt i dele af kroppen.

Aflastningen kommer dog i anden række, formemmer man. For måske er det Sahvas tilstedeværelse, der for alvor gør livet værd at leve:

mona.samir@pol.dk

HUNDE TIL HANDIKAPPEDE

Der findes en lille håndfuld foreninger/organisationer, der avler og uddanner hunde til at hjælpe personer med **bevægelseshandicap** med eksempelvis at tage tøjet af, åbne skabe og døre, betjene stikkontakter samt bære tasker.

Den største af dem er STH, **Foreningen Servicehunde til Handicappede**, der er en nonprofitforening og har 30-35 hunde ude. Foruden at specialtræne hunde bistår foreningen med livslang støtte og vejledning og tjekker mindst to gange årligt, at hunden arbejder optimalt.

Ud over den frivillige arbejdskraft lever STH af **økonomiske sponsorater** fra en række privatpersoner, fonde og virksomheder. Det koster mere end 150.000 kroner at uddanne en servicehund.

Uddannelsen af en hund foregår hos en

værtsfamilie og begynder, når den udvalgte hvalp er otte uger gammel. Den avancerede træning begynder, når hunden er omkring et år og varer mellem et halvt til et helt år. Herefter matches hunden med en handicappet person, og **teamet** gennemgår herefter et **træningsforløb** sammen.

Forløbet sluttet af med en såkaldt **offentlighedstest**. Hvis hund og bruger består denne tilfredsstillende, giver det brugeren lov til at medbringe servicehunden på offentlige steder, hvor hunde normalt ikke har adgang, f.eks. restauranter, butikker, fly og busser.

Servicehunden stilles **gratis til rådighed for brugeren**. Dog skal man betale 2.500 kroner for et livstidsmedlemskab af STH. Ansøgningsproceduren er beskrevet på STH's hjemmeside, **www.servicehunde.dk**.